

บทคัดย่อ

“ข้าว” เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก โดยมีสัดส่วนการส่งออกในรูปของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่มาจากอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเจ้าไทยอยู่เพียงร้อยละ 5 แต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากถึง 1-5 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับการส่งออกในรูปของข้าวสาร ดังนั้น อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเจ้าไทยจึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงด้าน “นวัตกรรม” ในการสร้างให้เกิดมูลค่าใหม่ (value creation) อันจะนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปแปรรูปข้าวเจ้าของประเทศไทย โดยเฉพาะในสภาวะปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูงมากในอุตสาหกรรมข้าวทั่วโลก

การค้นคว้าอิสระนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและกลยุทธ์ในภาพรวมของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเจ้าไทย เพื่อสร้างความมั่นคง ความแข็งแกร่ง และความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมข้าวทั้งระบบของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเจ้าไทย และนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นกลยุทธ์ภาพรวมที่ใช้หลักการของการทำ TOWS matrix

ผลการวิเคราะห์ได้มาซึ่ง 4 กลยุทธ์หลัก ที่ใช้ชื่อว่า “RICE” strategy ประกอบด้วย 1) R: Repositioning 2) I: Innovation 3) C: Cost Reduction และ 4) E: Environmental Friendly ทั้งนี้ หากดำเนินการตามกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้วจะส่งผลให้มูลค่าของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเจ้าไทยสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้เป็น 2,400 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2554